No. 1413 Zaterdag 28 Januari 1911. 28ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223. Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 27 Januari.

De ware vrijheid.

Een der voorwaarden, om objectief te denken over de zedelijke waarheden, is, zegt de protestant Förster, de „grootst mogelijke zedelijke vrijheid" ten opzichte van de driften en hartstochten, welke het werkelijk leven beroeren.

Is men in dit opzicht onvrij, dan legt de natuur aan den geest der menschen hare ingevingen en bevelen op; in plaats van wetten te ontvangen, wordt zij zelf wetgeefster. Op de vraag, waarom de vooruitgang in de kennis der „menschelijke dingen" betrekkelijk zooveel geringer is dan op natuurwetenschappelijk en mathematisch gebied, gaf Hobbes ten antwoord: dat ons streven naar waarheid op zedelijk-godsdienstig gebied met onzen drang naar zelfbehoud, met onze wenschen en hartstochten in strijd geraakt. Bij de meeste menschen, zegt op zijn beurt Förster, houdt het consequent en logisch doorgevoerd denken op, zoodra dit in verzet komt met lief gekregen gewoonten, met hun licht geraakt heid hun zelfgevoel en ijdelheid. „Ware wijsbegeerte is immer een dappere snede in 't eigen vleesch; elke gevolgtrekking vordert hier een offer, elke consequentie de zegepraal van het karakter over den zinnelijken mensch. De hoogste waarheid verschijnt altijd in de gestalte van een Engel, die het schepsel den (lijdens-) kelk reikt. Daarom wordt deze hoogste waarheid door den mensch in bloot „creatuurlijken" toestand niet achterhaald of ook maar aangenomen, maar wordt zij veeleer aan het kruis geslagen."

„Vrijheid van gedachten" is stellig een hoog goed, maar zij is dàn slechts aanwezig, wanneer de gedachten werkelijk vrij zijn en niet bepaald worden door onze wenschen en hartstochten. Pascal heeft gelijk, als hij zegt: „De wil weerhoudt den geest de dingen van uit die zijde te beschouwen, welke hem niet gevalt" en treffend is de opmerking van Schopenhauer, dat bij de meeste menschen het denken en theoriseeren niet veel anders is dan een reflex van hun bewust of onbewust begeeren en streven. In gelijken zin verklaart Förster:: „Gelijk het hoofd, in anatomisch opzicht, eene verlengde ruggegraat schijnt te zijn, zoo is het denken van den gewonen mensch (en dikwijls ook van den ongewonen mensch) als een verlengstuk van zijn zelfzucht, de bloot intellectueele uitdrukking van zijne elementaire levensbelangen. Werkelijk vrij denken veronderstelt een heroische akte van zedelijke zelfbevrijding slechts zelfoverwinning en onthouding voert tot de kennis van de diepere levenswaarheden, want elke groote waarheid beteekent strijd tegen de bekrompenheid der zelfzucht, strijd tegen de macht der illusies, tegen de heerschzucht van de zinnelijke behoeften."

De oudheid, — welke van den echten wijsgeer een strenge proeftijd van deugdoefening verlangde en den leerling der wijsheid zware beloften oplegde, alvorens hij waardig en geschikt bevonden werd om ook maar in den voorhof der diepere levenswaarheden in te gaan — de oudheid wist beter dan wij, modernen, welk een moeilijke overwinning op de zinnelijkheid, de hartstocht en de traagheid moet behaald worden, om werkelijk onafhankelijk van de eigene subjectieve gevoelens te kunnen denken en oordeelen.

Wie het individueele verstand als oppersten scheidsrechter ten troon verheft, onderwerpt zich derhalve aan de blinde heerschappij van de menschelijke instincten en opwellingen. Het waarlijk geestelijke kan daar alleen heerschen, waar in de hoofdvragen van de levensopvatting het hoogere inzicht van de waarlijk „heiligen en wijzen" erkend wordt, die in hun persoonlijk leven, door de hoogste genade en eene ijzeren wilskracht, tot die zedelijke vrijheid geraken. welke het ons eerst mogelijk maakt, een waarlijk deugdelijk gebruik van onze rede te maken. „Hier is het uitzicht vrij, de geest verheven"— verheven boven de storende en verwarrende invloeden der menschelijke driften.

Wil men het gansche leven objectief beschouwen, dan moet men 't natuurlijk „ik" met zijne berekeningen, bekrompenheden andere storende invloeden geheel afleggen; in den gewonen toestand is 't niet de „Einsicht", (oordeel), dat beslist, maar de „Absicht" (bedoeling). Bij de groote dragers van den godsdienst, zegt Förster, werd die toestand ten koste van heldhaftige zelfoverwinning en volkomen toewijding aan 't goddelijk leven, als tot een bestendige geestelijke gemoedsstemming, welker ingevingen volstrekt niet meer onderbroken en belemmerd worden door het teruggezonken der ziel in de gewone gebondenheid der zinnen."

Maar hunne leer geldt als nadeelig voor 't leven, wijl zij niet terug te brengen valt tot de tastbare nuttigheidsbegrippen; dalen de heiligen, die het ware licht gezien hebben, uit de hoogere sferen van hun hoogste zelfverloochening af onder de menschen, zich vergapend aan den schoonen schijn der dingen, dan worden zij uitgelachen als dwazen.

En toch zijn zij de ware en eenige wijzen! De meeste menschen zien hun eigen belangen zoo duidelijk „als een met kleuren overladen schilderstuk", terwijl de belangen van anderen hun voor den geest staan als „bleeke Chineesche teekeningen zonder perspectief." Maar daarom juist kan de hoogste levenswijsheid niet gevonden worden door den gewonen mensch; zij wordt alleen gezien en verkondigd door die personen, welke, na zich van alle blinde zelfzucht ontdaan te hebben, vrij geworden zijn in hun denken; uit deze hoogte alleen stammen, zegt Förster, de waarlijk universeele en vrijmakende gedachten en deze gedachten komen uitsluitend in aanmerking voor de wetgeving; zij slechts geven aan den individu iets geheel anders dan een blooten weerklank van zijn eigen zelfzucht en weekelijkheid.

* * *

Geen waarheid zonder liefde! De oppervlakkig-optimistische levensbeschouwing van vele menschen berust juist hierop, dat zij geen gevoel hebben voor het leed van anderen of de donkere zijde van het menschelijk bestaan niet willen zien, om door zulke indrukken niet in hun levensgenot en in hunne æsthetische weekelijkheid gestoord te worden. Om gehoor te geven aan de uitnoodiging van Goethe: „Und habe mir die Sonne nicht zu lieb un nicht die Sterne, komm' folge mir ins dunkle Reich hinab" — om oog en hart te hebben voor de nooden van anderen en met dezen in de zedenleer rekening te houden, moet men den evenmensch liefhebben. „Liefde alleen maakt ons denken universeel; door medelijden alleen weten wij."

De zelfzuchtige mensch is te bekrompen in zijn denken om zich zelve te kunnen verplaatsen in den toestand en de nooden van anderen; „hemelsche wijsheid" en „hemelsche liefde" zijn daarom onafscheidelijk van het recht en hierin is de oorzaak te zoeken van het verschijnsel, dat vele mannen, die hoog staan door wetenschap, in de eigenlijke grondvragen van het leven nooit tot rijpheid van oordeel komen. „De ware vrijheid van denken", besluit Förster, „bestaat niet hierin, dat men zich losmaakt van de denkbeelden van anderen, maar hierin, dat men zich vrijmaakt van zijn eigen bekrompenheid."

Geen ware wijsheid zonder zelfkennis! Zonder zelfkennis kan geen juist begrip van den godsdienst bestaan, want de godsdienst geeft juist het diepste antwoord op de grondvragen van de menschelijke natuur. De moderne phantasterij, het hoogmoedige geloof aan de bloote natuur, welke de oorzaak is van zoovele menschelijke dwalingen, wortelt in het gemis aan zelfkennis bij den modernen mensch, die door de uiterlijke en de boeken-cultuur van deze eenvoudige bron van ware en vruchtbare verlichting is afgewend geworden. Vroeger was het bewustzijn van de noodzakelijkheid der zelfkennis veel hooger ontwikkeld dan thans. De tijdelijke volkomen eenzaamheid, welke alle verkondigers van de groote levenswijsheid doormaakten, bracht uiet alleen innig verkeer met God met zich, maar ook een grondig onderzoek van zich zelf. In de afzondering en de stille zelfbezinning, ver van het wereldsche rumoer, daar alleen zien wij den diepen grond der dingen, vernemen wij de stem Gods; daar alleen treedt het inzicht in de plaats van de inbeelding.

En waarom vlucht men tegenwoordig de eenzaamheid en de gelegenheid tot zelfkennis? Omdat men vreest, door in zich zelf te treden, zich zelf te ontdekken in zijne ware gedaante en aldus genoodzaakt te worden zijne zelfachting in te ruilen voor zelfverachting.

Bovendien, de allerdiepste zelfkennis wordt nooit verkregen door zelfbeschouwing alleen; „om de leer omtrent de verdorvenheid der menschelijke natuur te verstaan, moet men met ernst zijne hartstochten bestreden hebben" (St. Augustinus). Alleen door een krachtige bearbeiding van ons zelf leeren wij ons zelf kennen; wie er zich op toelegt, om ééne kleine fout bij zich zelf uit te roeien, verkrijgt daardoor meer menschenkennis dan door het lezen van duizenden boeken.

ONZE BEGROOTING IN DE TWEEDE KAMER.

Op 23 December 1910.

(HANDELINGEN.)

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

De heer van Vuuren: Mijnheer de Voorzitter! Het is nog geen tijd om een oordeel te vellen over het beleid van den tegenwoordigen Gouverneur. Ik sluit mij echter gaarne aan bij de leden, die in het Voorloopig Verslag te kennen hebben gegeven, dat zij van diens eerste optreden een zeer gunstigen indruk hebben ontvangen. Met name wijs ik er met voldoening op hoe hij naar den wensch, een vorig jaar door mij uitgesproken, getracht heeft een volkomen juist beeld te geven van den economischen toestand, en hoe hij, ook al moest hij daardoor de begrooting eenigszins verhoogen, door een betere raming getracht heeft de waarheid naar voren te brengen. Het spijt mij daarom te meer, dat de Minister gemeend heeft, ook op deze begrooting — in eendrachtige samenwerking tusschen Gouverneur en Raad tot stand gekomen — op enkele kleine postjes te moeten bezuinigen. Afgescheiden van de vraag, of de uitgaven gerechtvaardigd zijn of niet, gaat men m. i. den verkeerden weg op, wanneer men hier in den Haag gaat bezuinigen op het traktement van een cipier of van een hypotheekbewaarder, en uitmaakt of er f 200 noodig is voor een park te Willemstad. Het verantwoordelijkheidsgevoel wordt aldus verzwakt, terwijl juist om tot deugdelijke zuinigheid te komen, het verantwoordelijksheidsgevoel van den Gouverneur en van den Kolonialen Raad behoeren te worden aangewakkerd. Ik heb hier alleen het oog op niet principieele uitgaven. Het spreekt vanzelf, dat de Minister zich laat gelden, wanneer de Koloniale Raad hier of de Koloniale Staten in Suriname een eigen politiek tegen de richting van de Regeering in het moederland zouden willen drijven, of wanneer het groote uitgaven geld. Hoezeer ik het op zich zelf betreur, kan ik dan ook billijken, dat de Minister gemeend heeft voorloopig te moeten terugnemen den post voor de haven. Alleen: hij haaste zich. Ik heb dezer dagen kennis mogen maken met uitvoerige en keurige plannen en ik meen, dat ook reeds een concessie-aanvrage is ingekomen. Zonder in een beoordeeling er van te treden, dring ik aan op een spoedige beslissing.

Men kan verschillen over de vraag, welke beteekenis de opening van het Panamakanaal eenmaal voor Curaçao zal hebben, men kan het niet hierover, dat, zoo wij iets willen doen, wij moeten zorgen gereed te zijn, op het oogenblik. dat het kanaal wordt geopend. Ik beveel den Minister ook dringend aan om spoed te maken met de overweging van de voorstellen die hem hebben bereikt betreffende de verbetering van de toestanden van den grooten landbouw. Er is periculum in mora. Bij die verbetering is niet alleen het belang van den landbouw betrokken, maar ook dat van de geheele kolonie.

Ik wensch op den Minister opnieuw drang uit te oefenen om te zorgen, dat wij op eigen gebied palmen krijgen voor het hoedenstroo, dat op Curaçao noodig is. De Minister heeft in de Memorie van Antwoord gezegd, dat wij in deze geen moeilijkheden van Venezuela ondervinden. Op dit oogenblik is dat mogelijk niet het geval, maar zoolang wij voor het hoedenstroo afhankelijk blijven van dit land of van een van de andere Amerikaansche Staten, hangt het van deze af, of de hoedenindustrie, die voor de kolonie van zoo groote beteekenis is, zal worden stop gezet, ja dan neen.

Spoed gemaakt zal ook, hoop ik, worden met de herziening der onderwijsverordening. De Minister heeft blijkbaar een opmerking door mij in het Voorloopig Verslag gebracht, verkeerd begrepen. Het zal waarschijnlijk aan mij liggen.

In het Koloniaal Verslag gewaagt de inspecteur van onderwijs met de grootste waardeering van het bijzonder onderwijs, doch bij herhaalt bijna van elk eiland en elke school in de buitendistricten de klacht, dat de zusters aan de scholen staan voor klassen van 80 en meer leerlingen.

ONDERHOUDEND ALLERLEI

Waarvoor wordt katoen gebruikt?

Dat katoen de belangrijkste grondstof der textiel-industrie is, weet tegenwoordig iedereen wel. Maar toch zullen slechts weinig menschen zich er een begrip van maken kunnen, hoe veelzijdig het gebruik van katoen is.

Er bestaat bijna geen industrie, die niet op de een of andere wijze katoen gebruikt. Wij noemen in onderstaande regelen slechts die, van welke het niet algemeen bekend is, dat zij katoen gebruiken.

Zeer belangrijke afnemers van katoen zijn de spoorwegmaatschappijen. Zeildoek is het hoofdbestanddeel van de slangen der westinghouserem, van de beschilderde wand- en plafondbekleedingen; de „peluche" banken, en de leerdoekzittingen in de personenwagens zijn met katoenen fond. Naar beraming bedraagt de hoeveelheid katoen, bij de vervaardiging van katoenen of katoen bevattende stoffen, benoodigd door de spooren tramwegmaatschappijen der Vereenigde Staten, jaarlijks een millioen balen. Evenzoo zou het gesteld zijn met de overeenkomstige verhoudingen in Europa. Men schat het katoenverbruik der automobielindustrie op 325.000 balen per jaar. Daarvan gebruikt men circa 290.000 balen voor de vervaardiging van zeildoek, dat de grondstof voor de gummibanden vormt, de rest wordt verwerkt voor de onderstof van echt leeren kussens en zittingen of als fond voor het gebezigde leerdoek.

Duizenden balen katoen worden alle jaren voor graanzakken verwerkt. De internationale Harvester Company verbruikt millioenen yards dikke katoenen stof, die 2 à 3 pond per yard weegt en dient ter vervaardiging van dekkleeden, transportmateriaal, en elevators van duizende maaimachines, binders, snijen dorschmachines. Ter vervaardiging van landbouwmachines van de genoemde soort over de geheele wereld (circa 1.500.000 stuks nieuwe machines) worden rond 50 millioen yards zeildoek, tot een gewicht van 2—3 pond per yard verbruikt.

Millioenen mijlen koperdraad, die jaarlijks voor electrische geleidingen gebruikt worden, zouden zonder katoenen garen of katoenen band niet de vereischte isoleering bezitten. De markt te New-York zet alleen per week 400.000 pond katoenen garen om in deze industrie.

Ook bij de steenkool-productie speelt katoen een belangrijke rol. De luchtschachten in de mijnen worden grootendeels van dit zeildoek vervaardigd, millioenen yards zeildoek worden jaarlijks ter vervaardiging van meelzakken gebruikt.

Overjaesen van zeildoek met stoffen-voering hebben de zware wollen- en bontjaesen in de Unie en in het noordwesten van Canada vervangen. Het verbruik van katoenen stof daarvoor wordt op 20 millioen yards geschat.

Bij den bouw van brandvrije gebouwen in de groote steden der Vereenigde Staten worden eveneens duizenden balen katoen verbruikt en wel ter bekleeding der met asbest bedekte verwarmingsbuizen. In duizenden moderne huizen heeft katoen de plaats van behangsel ingenomen.

Voor reclames worden jaarlijks meerdere millioenen yard katoenen stof voor schermen en transparanten verwerkt. Aardewerkfabrieken gebruiken per jaar millioenen yards dik zeildoek voor het uitpersen van het water uit de leem. De schatkist der Ver. Staten verbruikt per jaar 4 millioen yards katoen voor geldzakken. De cementfabrieken verbruiken per jaar aan katoenen stof, voor zakken, circa 8 millioen yards. Papierfabrieken verbruiken groote hoeveelheden dikke katoen voor haar droogmachines. Het hiertoe benoodigde goed is veelal 12 voet breed en weegt 7 tot 10 pond per voet. De bij de fabricatie van gummiwaren, vooral gummi ceintuurs en gummi slangen jaarlijks verbruikte hoeveelheid katoen bedraagt 10 millioen yards. Als men bedenkt welke reusachtige hoeveelheden nu pas de eigenlijke textiel-industrie verbruikt, kan men zich een begrip vormen van het belang der katoen voor de geheele wereld.

Huizen van katoen.

Er bestaat heel veel kans, dat het gewapend cement weldra verdwijnen zal uit de huizenbouw:

Naar aanleiding van die klacht werd door mij in de afdeelingen er aan herinnerd, hoe juist de prikkel om in deze verbetering aan te brengen destijds, ondanks mijn herhaalde waarschuwing, uit de onderwijsverordening is weggenomen, door te bepalen, dat, wanneer er meer onderwijzers werden aangesteld dan één op 80 leerlingen, geen subsidie voor hen zou worden verleend. Ik meende, naar aanleiding daarvan, nog eens te moeten aandringen op spoedige herziening van de onderwijsverordening, die ik vooral gaarne uit de hand van dezen Gouverneur zou ontvangen, omdat zijn langdurig verblijf op Curaçao waarborgt, dat hij met de practijk zal rekenen. Dit is van het hoogste belang, want anders zal men met de eischen van de practijk in botsing komen. Een enkel voorbeeld slechts. Men heeft voor de examens en voor de onderwijzeressen in de buitendistricten hoogere eischen gesteld, met het gevolg, dat de personen, die daarheen thans gaan, minder gehard zijn en men daardoor ook veel meer met ziekte heeft te kampen. Drie zusters zijn er dan ook dit jaar terug moeten komen wegens hartkwaal. Alle scholen hebben in den warmsten tijd tien dagen vacantie genomen, wat vroeger niet noodig was, en op Barber moest de school gedeeltelijk wegens gebrek aan personeel worden gesloten. Zoo gaat het wanneer men niet rekent met de practijk en Curaçao naar Nederlandsch model wil modelleeren.

Ik dank den Minister voor zijn toezegging, dat hij voor Curaçao een verlofsregeling in overweging wil nemen en ik hoop, dat ondanks het ongunstig antwoord voor wat Suriname betreft, hij in gunstige overweging zal nemen hetgeen door mij zoo juist werd aangevoerd voor een uitbreiding dier regeling tot de ambtenaren met hooge traktementen. Als de Minister een traktementsgrens stelt, loopt hij groot gevaar, dat men in de verleiding komt traktementen te verhoogen alleen om den betrokkenen recht te geven op een verlof op Rijkskosten.

Ook dank ik den Minister voor de toezegging, dat het aantal landraden zal worden vermeerderd en ook voor de overlegging van de notulen der landraden, waaronder ik tot mijn leedwezen die van St. Eustatius mis. Ik wil op dit oogenblik naar aanleiding dier notulen slechts opmerken, dat, terwijl men vroeger met alle geweld de Nederlandsche taal aan de bevolking heeft willen opleggen, wij thans van de vergadering van den landraad op Saba notulen ontvangen, die in het Engelsch zijn gesteld. Ik hoop, dat dit voortaan niet meer zal gebeuren.

De heer **Hugenholtz**: Mijnheer de Voorzitter! Ik heb tot mijn teleurstelling uit de Memorie van Antwoord gezien, dat nog geen inlichtingen zijn ontvangen van den Gouverneur omtrent den rijkdom aan phosphaat in de bekende mijn op St. Barbara, waarnaar ik den 27sten October bij den Minister heb geïnformeerd. Ik hoop, dat die inlichtingen spoedig zullen komen en dat door den Minister de noodige spoed zal worden gemaakt met de voorbereiding van de onteigening, omdat ik overtuigd ben, dat dit een bron van welvaart zal openen voor de ingezetenen en werk zal verschaffen aan tal van bewoners.

Maar ik ben meer dan teleurgesteld, ik ben pijnlijk getroffen door hetgeen ik op bladz. 2 van de Memorie van Antwoord heb gelezen omtrent de nadere mijnbouwkundige onderzoekingen van domeingronden, waarin de ingenieur DUYFJES heeft gevonden ontginbare phosphaatzettingen. Het blijkt mij uit den daarover handelenden passus, dat, terwijl wij uit het rapport van dien ingenieur DUYFJES weten, dat er heel wat ontginbare phosphaatzettingen worden aangetroffen, zoowel op Curaçao als op Aruba en Bonaire, de Minister voornemens is de exploitatie vanwege het geldelijk risico daaraan verbonden, niet van Staatswege te doen plaats hebben, maar deze over te laten aan particulieren. Over dit voornemen van den Minister moet ik mijn zeer ernstig leedwezen uitdrukken. Ik zie, dat over al de bedoelde terreinen onderhandelingen gaande zijn. Ik zal er niet lang over spreken, ik zal tegenover den Minister, die mijn standpunt niet deelt, niet onredelijk zijn. Maar toch wil ik met grooten nadruk dit vragen. Zou het niet mogelijk zijn om de beste gedeelten — en de Minister kan uit het rapport van den ingenieur DUYFJES nagaan welke die beste gedeelten zijn — te reserveeren voor eventueele Staatsexploitatie? De Minister kan eerst de beste gedeelten reserveeren en dan afwachten hoe de particuliere exploitatie van de in de nabijheid gelegen ontginningen financieel afloopt, om daarnaar te beoordeelen of de door den Staat gereserveerde terreinen ook door den Staat zullen worden geëxploiteerd.

Het komt mij voor, dat een dergelijke toezegging wel door den Minister kan worden gedaan. Is dat het geval, dan geven wij althans niet geheel de kans uit handen, dat hier ook voor ons een bron van winst gevonden wordt.

Mijnheer de Voorzitter! Nog iets. De Minister tracht ons gerust te stellen door te zeggen, dat hij zal bedingen het verschuldigde uitvoerrecht ten bedrage van 4 % van de bruto opbrengst. Ja, Mijnheer de Voorzitter, dat moest er ook nog bijkomen, dat dit niet bedongen zou worden. Dit spreekt vanzelf. Bovendien zal bedongen worden een redelijk deel van de netto winst. Ook goed; maar dan ontbreekt er nog iets.

De geschiedenis van de Santa Barbara-mijn met den eigenaar Godden heeft ons geleerd, dat wij op dit oogenblik niet in staat zijn dien eigenaar te dwingen zijn mijn te exploiteeren. Daar ligt nu die kostbare schat en niemand heeft er iets aan.

Welnu, als de Minister overgaat tot uitgifte van particuliere concessies, dan zal hij moeten bedingen, hoe dan ook geformuleerd, dat de exploitatie geregeld voortgang zal hebben en dat, wanneer die gestaakt wordt voor langer dan een zekeren te bepalen duur, de Staat de concessie terug kan nemen. Ik hoop, dat de Minister in dit opzicht een bevredigend antwoord zal kunnen en willen geven.

De heer **de Waal Malefijt**, Minister van Koloniën: Mijnheer de Voorzitter! De geachte afgevaardigde uit Zevenbergen heeft als zijn meening uitgesproken, dat door de verschillende bezuinigingen, die door de Regeering op de begrooting zijn aangebracht, het verantwoordelijkheidsgevoel van den Kolonialen Raad zou verzwakken. Ik moet met dien geachten afgevaardigde op dit punt eenigszins van meening verschillen. Wanneer de Regeering tegen den zin van de vertegenwoordiging in Curaçao posten op de begrooting ging brengen, dan geloof ik dat meer gevaar zou bestaan, dat het verantwoordelijkheidsgevoel zou verslappen, dan wanneer men hier en daar een post, dien men niet strikt noodig acht, van de begrooting afneemt. Zoolang de begrooting van Curaçao niet sluit, is de Regeering wel verplicht bij iederen post te overwegen, of hij noodzakelijk is, en ik geloof dat een dergelijke kleine aandrang, op den Raad uitgeoefend, hem juist zal drijven in de richting, om zooveel mogelijk te bezuinigen en het evenwicht op de begrooting te herstellen. Vooral wanneer de mijnen beter gaan geven dan tot dusver, is dit iets dat binnen een niet al te lang tijdsverloop bereikt kan worden.

De geachte afgevaardigde heeft mij verder de belangen van de Kolonie op het hart gebonden. Hij heeft gesproken over den grooten landbouw en gevraagd, of ik daaraan bijzonder mijn aandacht zou willen wijden en voorstellen daaromtrent in behandeling zou willen nemen. Hij heeft er op aangedrongen dat ik spoed zou zetten achter de herziening van de onderwijsverordening. Ik wil hem gaarne toezeggen dat ik aan beide zaken mijn volle aandacht zal schenken.

Wat hij verder gezegd heeft van de Engelsche notulen van Saba, heeft ook mij getroffen. Wij zijn niet gewoon Engelsch sprekende onderdanen te hebben. Wij verheugen ons echter, blijkens die notulen, in dit bezit, evenals Engeland zich verheugt in het bezit van slechts-Hollandsch sprekende onderdanen. Waar wij het in Engeland zoo apprecieeren, dat het aan de twee talen gelijke rechten geeft, als er behoefte aan bestaat, behooren wij ook van onzen kant aan onze niets dan Engelschen sprekende onderdanen de vrijheid te laten zich van die taal te bedienen.

De heer Hugenholtz heeft een belangrijk punt ter sprake gebracht. Vooraf moet ik hem dit zeggen, dat ik hoop, dat het antwoord op zijn vraag hem spoedig zal bereiken. Er is, zooals ik indertijd heb medegedeeld, naar Curaçao geschreven en ik hoop, dat ik de volgende week den geachten afgevaardigde het antwoord zal kunnen doen toekomen. Hij heeft er op gewezen, dat de Regeering bezig is met particulieren te onderhandelen over het geven van concessies tot het winnen van phosphaat. Van den kant van zijn politieke vrienden is er altijd op aangedrongen, dat concessies niet zullen worden verleend door de Regeering, maar bij de wet. In de kolonie Curaçao hebben wij een volksvertegenwoordiging en nu zullen in dit geval de voorwaarden worden vastgesteld door den Kolonialen Raad en den Gouverneur van Curaçao zij het dan ook, dat ze hier te lande zullen moeten worden bekrachtigd,

De geachte afgevaardigde kan er van overtuigd zijn, dat er zal worden uitgehaald, wat er uit te halen is. Als men een concessie krijgt, waarbij een aanzienlijk deel der netto winst ten bate komt van het Gouvernement, dan behoeft men daarvoor geen gouvernementsexploitatie in de plaats te wenschen,

De geachte afgevaardigde heeft mij verder gevraagd of in de concessievoorwaarden ook zou worden opgenomen, dat men van de concessie moet gebruik maken.

Ook dit punt heeft wel degelijk een onderwerp van nauwgezet onderzoek bij de Regeering uitgemaakt, want de ondervinding met de Santa Bararamijn opgedaan heeft geleerd ten deze voorzichtig te zijn. Er zal dus naar gestreefd worden zooveel mogelijk bindende voorwaarden op te nemen, waardoor exploitatie verzekerd is.

Wat eindelijk aangaat het verzoek om den besten grond te reserveeren voor gouvernementsexploitatie, zoo onderstelt dit verzoek, dat alles eerst door het Gouvernement zou worden geëxploreerd. Dit nu zou nogal groote kosten met zich brengen en het risico daarvan zal het Gouvernement wel liever niet op zich nemen. Wanneer er echter vergunning tot exploratie door een particulier wordt verzocht, zal dit altijd aanleiding geven er naar te streven, dat de eventueel naar aanleiding daarvan te verleenen concessie zoo voordeelig mogelijk voor 't Gouvernement wordt gemaakt. Meer kan ik op dit oogenblik niet beloven.

De heer **Hugenholtz** verkrijgt voor de tweede maal het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! De Minister zegt, dat door mijn politieke vrienden en mij steeds is aangedrongen op verleening van concessie niet door de Regeering, maar door de wet. Zeker, maar dit was dan steeds faute de mieux, want wij zijn voorstanders van Staatsexploitatie en slechts wanneer de Regeering meent tot Staatsexploitatie niet te moeten overgaan, eischen wij als „second best": geef die concessiën niet eigenmachtig uit, maar onderwerp de voorwaarden daarvan aan het oordeel der Staten-Generaal. Daarom kan het op mij niet veel indruk maken, dat in dit geval de concessiën verleend zullen worden door de Koloniale Staten.

Ik geeft toe, dat ¾ van de netto winst een groot aandeel is, maar of dat voordeeliger is dan Staatsexploitatie durf ik zoo niet te beslissen.

In elk geval is zeker dat zoolang men te doen heeft met particuliere ondernemingen, vooral op die eilanden, men niet zeker is dat men ook werkelijk krijgt hetgeen men hebben moet en dat het veel veiliger is, na zich eerst vergewist te hebben van voldoenden ontginbaren rijkdom, de zaak aan zich te houden.

Ik zou het voor Staatsexploitatie volstrekt niet noodig achten, dat eerst alle eilanden geëxploreerd werden. Ik heb gesproken over het rapport-Duyfjes. Nu beperk ik mij voorloopig tot die deelen der eilanden, welke de ingenieur Duyfjes voorloopig heeft geëxploreerd. Welnu laat de Minister aan de hand van dat rapport of op advies van dien ingenieur het beste deel alsnog reserveeren voor een eventueele Staatsexploitatie.

Ik zie niet in, dat dit veel tijd of moeite zou kunnen kosten en dan houdt men die kans aan zich.

De algemeene beraadslaging wordt gesloten.

De *artt.* 1 tot en met 4 en de *beweegreden* worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Het *wetsontwerp* wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Noot van de Redactie: Onze begrooting heeft het dezen keer niet gelukkig getroffen. Ten gevolge van de uitvoerige bespreking van verschillende wetsvoorstellen kon de begrooting van Suriname en Curaçao eerst in behandeling komen in de avond-vergadering vóór het begin van het Kerstreces, zoodat er geen tijd meer overschoot om nà de algemeene beschouwingen ook nog eenige afzonderlijke artikelen te bespreken.

Regenval en Maisoogst.

De regenval van het afgeloopen jaar 1910 geeft aanleiding voor een bijzondere beschouwing. Daar de gegevens van de andere plaatsen in onze kolonie nog niet bekend zijn, bepalen wij ons uitsluitend tot Bonaire en speciaal tot Rincon.

In 1907 bedroeg daar de hoeveelheid gevallen regen 447 m.M. en de te veld staande maisoogst mislukte volkomen. In 1908 viel er 660 m.M. regen, en de oogst, die in het volgende voorjaar werd binnengehaald, was zoo prachtig, als men in jaren niet meer gekend had. Ook 1909 met 658 m.M. gaf een zeer goeden oogst. Nu op het einde van 1910 teekende de regenmeter 689 m.M. dus nog aanmerkelijk méér dan de beide vorige jaren, desondanks stond de oogst in de laatste dagen van December er treurig slecht. Op vele plaatsen was de mais reeds gestorven, op enkele wel hoog opgewassen, maar bijna tot aan den grond verdord en verschroeid, op de meeste akkers weinig meer dan een halve voet hoogte opgeschoten.

Met zulke uiteenloopende gegevens voor oogen moet een buitenstaander, onbekend met de nukken en eigenaardigheid van ons klimaat, in zijn oordeel wel van de wijs gebracht worden.

Hoe is het nu te verklaren, dat met nog grooter regenval de oogst bijna hopeloos stond?

Alleen met den regen tusschen Augustus en October (naar gelang de regentijd vroeg of laat invalt) tot aan einde Februari wordt de maisoogst gebaat. Wat in de overige maanden valt, moge goed zijn om het eiland voor een korte wijle een frisch aanzien te geven, wat voeder voor het vee te brengen, en bij flinke buien ook wat water in putten of tanki's, doch de oogst wint er weinig of niets bij. Voor een goede maisoogst is een groote regenval noodig vooral in October, November en December. De maanden Januari en Februari kunnen zich met wat minder tevreden stellen.

In het verloopen jaar 1910 kreeg Rincon half October een prachtige regen van 67 m.M. Alles daarna was van geen beteekenis.

Een *zeldzaam* buitje van *minder* dan 10 m.M. is voor het vochtig houden van den bodem hier in de tropen geheel onvoldoende.

Zoo is feitelijk de toestand geweest in November met 69 m.M., in December nog slechter met 26 m.M., zoodat de mais onmogelijk welig kon opschieten en er op enkele plaatsen er het leven afgebracht heeft.

De groote regenval in 1910, nog grooter dan in de beide vorige jaren, is te danken aan een buitengewonen, eigenlijk abnormalen regenval van 135 m.M. in de kometenmaand Mei en de voorspoedige regens in Januari 90 m.M. en Februari 78 m.M. en Maart 49 m.M., die *alléén* voor het plantsoen van 1909 voordeelig waren. Ofschoon zij dus voor het regenjaar 1910 staan opgeteld, staan zij met den nu te wachten oogst in geenerlei verband.

En hier komen we van zelf op een tweede reden.

De regenstatistieken zooals ze tot nu toe zijn ingericht, misleiden.

In Europa is een opgave van den regenval, loopend van Januari tot ult°. December zeer juist en logisch, omdat plant- en oogsttijd ook binnen de grenzen van hetzelfde kalenderjaar vallen. Voor onze kolonie is deze indeeling geheel onredelijk. Onze planttijd *begint* op zijn vroegst in Augustus en op zijn laatst in November en de oogsttijd valt eerst in het volgend kalenderjaar begin Maart.

Logisch zou het dus zijn voor onze kolonie, wanneer de regenstatistieken van elk jaar ook tevens plant- en oogsttijd omvatten en liepen b. v. van Mei tot Mei of van Juni tot Juni.

Alleen in dit geval zullen de opgaven van den regenval voor de geschiedenis eenigszins betrouwbare gegevens leveren, waaruit vrijwel reeds op den eersten blik met tamelijke zekerheid tot een goed oogstjaar kan geconcludeerd worden.

Gelukkig is nà Nieuwjaar de kans, dat er nog iets van den te velde staanden oogst zal gered worden, op het onverwachts aanmerkelijk verbeterd. Het is te danken aan den buitengewonen regen van 40 m.M. op 15 Januari en de bijna dagelijksche regenbuien, die tot nu toe in den loop van deze maand gevallen zijn.

BLADVULLING.

Het grootste Hotel van de wereld.

New-York zal binnenkort kunnen bogen op het bezit van het grootste hotel der wereld. Het gevaarte zal 18.000.000 gulden kosten, wat den bouw betreft, waarbij nog een gelijk bedrag komt voor de kosten van het terrein. Het hotel zal 1600 kamers hebben en 1000 baden; het wordt 25 verdiepingen hoog. Onder het gebouw komt een Rathskeller, en op het platte dak wordt een tuin aangelegd met Turksche baden. Een der directeuren, die de leiding dezer onderneming in handen hebben, is Charles Taft, een broer van den President.

plantenarchitectuur zal de delfstoffenarchitectuur opvolgen. In het Z. der Vereenigde Staten bouwt men huizen van katoen.

Men gebruikt daartoe gewone katoen van de minste kwaliteit, dat op katoenvelden achterblijft, of in de fabrieken wordt bijeengeveegd, kortom, alles, wat als afval kan worden beschouwd. Daarvan maakt men een deeg, een pasta, die weldra de soliditeit van steen verkrijgt. Om die transformatie te begrijpen, behoeft men slechts te denken aan de hardheid van papier maché, wanneer het door en door droog is, waarvan men lichte en duurzame meubelen vervaardigt. Om het bouwkatoen wordt aan den buitenkant een stof aangebracht, die het ondoordringbaar maakt voor den regen. Om een huis van katoen te bouwen heeft men de helft van den tijd noodig, welke gevorderd wordt om er een van steen op te trekken. Ten slotte — en zulks is bewezen — **is de bouw bestand tegen vuur,** is van een onbetwistbare soliditeit en kost driemaal minder dan de gewone bouwmethode.

Couranten op den Oceaan

Niet de minst belangwekkende ontwikkeling der draadlooze telegraphie is de wijze, waarop die uitvinding dienstbaar is gemaakt aan het uitgeven van nieuwsbladen aan boord der schepen. Een zeereis wil thans niet meer zeggen, dat men den geheelen tijd afgesneden is van alle berichten aangaande hetgeen aan land gebeurt. Bijna al de groote transatlantieche salonbooten geven aan boord couranten uit, en iederen morgen worden de passagiers aan de ontbijttafel op het laatste nieuws onthaald, juist zooals aan den wal zou geschieden. Tijdens de jongste algemeene verkiezingen in Engeland werden op den doortocht der „Luisitania" in 't „Daily Bulletin" **iederen morgen volledige** berichten afgedrukt van den uitslag der verkiezingen, die te Londen den vorigen avond verspreid was.

De oplaag van het bulletin bedraagt meer dan 2000 exemplaren per dag, en heeft wel eens het cijfer 2500 bereikt. Het bestaat uit 32 bladzijden, 10 bij 6 Engelsche duimen groot, is uitstekend op fraai glad papier gedrukt en wordt voor 5 cent per exemplaar verkocht. Het gaat om 1 uur 's nachts op de pers en kan evenals de couranten te lande aan de ontbijttafel gelezen worden.

De meeste der reusachtige Cunarders zijn thans van een miniatuurdrukkerij voorzien, zoodat de passagiers aan boord zich verzekeren kunnen van een dagblad, dat het jongste door draadlooze telegraphie overgebrachte wereldnieuws bevat. Feitelijk verschijnt alles, wat op dit gebied in welk gedeelte der wereld ook van waarde is, in de oceanische dagbladen, even spoedig als het in de couranten aan den wal gedrukt wordt.

Beursnoteeringen, kamerverslagen, bijzondere gebeurtenissen en berichten over vermaarde personen worden alle naar behooren vermeld. Bovendien bevat de „Ocean Daily" dikwijls nieuws, dat de dagbladen te land niet hebben kunnen, want men moet in het oog houden, dat de stoomschepen zoowel met elkander als met het land in aanraking komen, en aldus in staat zijn nu en dan bijzondere nieuwtjes te brengen.

Een zeer artistieke uitgave is het „Journal de l' Atlantique", dat aan boord van het stoomschip La Provence van de Compagnie Générale Transatlantique verschijnt. Het heeft grooter bladzijden dan het, Cunard Bulletin en ieder nummer is flink geïllustreerd terwijl de berichten, zoowel in het Fransch als in het Engelsch gesteld zijn.

Het dagblad van het stoomschip „Kaiser Wilhelm II" heeft 24 bladzijden en bevat zooveel advertenties, dat het den passagiers kosteloos kan verstrekt worden en de Norddeutsche Lloyd toch nog voordeel opbrengt. Er komen ook humoristische illustraties in voor; een blad met raadsels geeft veel vermaak op de zeereis.

Het „Atlantische Tageblatt" van de Hamburg-Amerikalijn is een blad van 16 bladzijden. Het wordt deels in 't Duitsch, deels in 't Engelsch gedrukt en brengt een verhaal van den een of anderen populairen schrijver.

De „Express Mail" die aan boord van de Canadian-Pacific-Atlantic-booten verschijnt, is een zeer fraaie uitgave. Ze heeft 12 bladzijden en wordt in een mooi met goud bedrukte portefeuille geleverd, waarop een zinnebeeldig schild in de rijkste kleuren gedrukt, voorkomt.

Berichten uit de Kolonie.

Koloniale Raad.

Verordening, houdende regeling van het gebruik van stoomketels in de kolonie Curaçao.

Het onderzoek in de Afdeelingen van dit ontwerp heeft geen aanleiding gegeven tot eenige bemerking.

Verordening, houdende bepalingen omtrent de huishouding en tucht op de koopvaardijschepen.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Algemeen verklaarde men zich bereid mede te werken tot het instandbrengen van deze verordening, die in eene langgevoelde behoefte voorziet.

Men had echter verwacht, dat, in navolging van de Nederlandsche wet op dit stuk, ook de verplichtingen der schippers tegenover de schepelingen in deze verordening zouden worden opgenomen.

Met het oog op de te Curaçao thuis behoorende zeilschepen vond men de straf, bedreigd bij No. 1 van artikel 4 te zwaar, soms toch zou het kunnen geschieden, dat de schipper van een Curaçaosch zeilschip zijn verbintenis om grondige redenen moet verbreken, zonder dat daardoor het vertrek van het schip belangrijk wordt vertraagd, aangezien het den reeder niet moeilijk zal vallen een nieuwen gezagvoerder te vinden.

Men wees er op, dat in artikel 11 sprake is van disciplinaire straffen, terwijl in deze verordening nergens is omschreven welke die straffen, zijn. Gaarne zag men daaromtrent bepallingen in het leven geroepen.

Sommige leden hadden bezwaren tegen het bepaalde bij No. 1 van artikel 12, aangezien daardoor aan den schipper een te arbitraire macht wordt toegekend en wilden die bepaling eenigszins verzacht zien.

Anderen gaven te kennen, dat zij zich daarmede zouden kunnen vereenigen, indien in de verordening een nieuw artikel werd opgenomen ter wering van het misbruik, dat door den schipper mocht worden gemaakt van de bevoegdheid, die hem bij dit artikel wordt verleend.

Bezoek.

Volgens *El Imparcial* vertoefde de vorige week op ons eiland, aangekomen met de Spaansche boot *Antonio Lopez*, de Heer Jhr. Mr. van Weede, Secretaris van het Nederlandsche Gezantschap te Washington, vergezeld van zijn neef de Heer de Witte. Na de werkzaamheden aan de doorgraving van 't Panama–kanaal bezocht te hebben, was verder ook Carácas en andere plaatsen van Zuid-Amerika het doel van hun reis.

Draadlooze Telegrafie.

Met het stoomschip *Prins Willem V* zijn de toestellen voor de draadlooze telegrafie, bestemd voor de eilanden Aruba en Bonaire hier aangekomen. Binnenkort zullen dus de drie Benedenwindsche eilanden, vlugger dan door de *Prinses Juliana* en de barkjes mogelijk was, de gebeurtenissen op elk der eilanden kunnen overseinen. Als het echter waar is, wat de geruchten omtrent de hooge kosten van zulk een draadloos telegram fluisteren, kunnen wij nu al met zekerheid voorspellen, dat particulieren maar hoogst zelden van dit nieuwe middel van communicatie zullen gebruik maken.

Electrisch Licht op Bonaire?

Een plan door eenige heeren opgeworpen om te Kralendijk op Bonaire een kleine electrisch-centrale op te richten, is wegens gebrek aan steun in duigen gevallen. Niettegenstaande alles op zoo bescheiden voet, als maar mogelijk was, ontworpen werd, en slechts voor een kapitaal van 2500 fl. behoefde geteekend te worden, konden van de 100 aandeelen, er slechts 48 geplaatst worden.

Kralendijk zal zich dus de eerste jaren nog weer met kerosine–lampen moeten tevreden stellen.

De „Utrecht."

Hr. Ms. Oorlogsbodem *Utrecht* is Woensdagmorgen van zijn reis van de Bermuda-eilanden in onze haven teruggekeerd. Naar het gerucht loopt, staat tegen de volgende week een bezoek aan Fuikbaai, tot het verrichten van opmetingen, daarna de gewone schietoefeningen op Bonaire en na terugkomst een reisje naar Trinidad op het program.

„Eendracht maakt macht."

Naar het Bestuur van bovengenoemde Vereeniging ons mededeelt, heeft de Bazaar en de herhaalde tableaux vivants, na aftrek van de gemaakte onkosten, te zamen de mooie som van 600 fl. opgebracht.

Wij wenschen het ijverig Bestuur geluk met dit schitterend resultaat.

Contrabanda.

El Imparcial meldt, dat de Consul van Columbia alhier officieel in kennis is gesteld, dat door de douane te Rio-Hacha een lading als contrabanda ingevoerd en afkomstig van hier, in beslag is genomen.

Marktbericht
van den
Curacaoschen Handelsbond.

Van 27 Januari 1911.

ZOUT per vat van 180 K.G.	f 0.80
DIVIDIVI per K.G.	„ 0.07
ORANJESCHILLEN per K.G.	„ 0.50
HUIDEN per K.G.	„ 0.60
GEITENVELLEN per K.G.	„ 1.20
WOL per K.G.	„ 0.12
SCHAPENVELLEN per stuk	„ 0.40
BEENDEREN per K.G.	„ 0.02
STROOHOEDEN (hipijapa):	
Kwaliteit No. 1 per dozijn	„ 3.25
„ „ 2 „ „	„ 4.50
„ „ 3 „ „	„ 5.–
„ „ 4 „ „	„ 5.50
„ „ 5 „ „ (OLA)	„ 6.50
„ „ 6 „ „	„ 7.–
„ „ 7 „ „	„ 7.50
„ „ 8 „ „ (OLA)	„ 7.50
„ „ 9 „ „	„ 10.50
„ „ 10 „ „ (OLA)	„ 9.–
„ „ 11 „ „	„ 12.50
„ „ 12 „ „ (OLA)	„ 12.–
„ „ 13 „ „	„ 15.–
„ „ 14 „ „ (OLA)	„ 15.–
„ „ 15 „ „	„ 18.–
STROOHOEDEN (latai):	
Kwaliteit X per dozijn	——
„ XX „ „	——
„ XXX „ „	——

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

108 ratten
104 muizen.

Officieele Berichten.

De door den Gezaghebber van St. Martin N. G. genomen beschikking, waarbij aan den kommies 1ste klasse G. A. Huith, 14 dagen verlof is verleend en de jongeling A. R. W. G. Brouwer belast is met de waarneming der betrekking van Huith is door den Gouverneur goedgekeurd.

De heer Leonel Conner, onderwijzer 3de klasse is tijdelijk werkzaam gesteld op de openbare school te Philipsburg, St. Martin N. G.

Aan Mej. C. C. Quast, onderwijzeres 3de klasse aan de Wilhelminaschool alhier is op haar verzoek, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den heer L. J. C. Monsanto, Griffier enz. op St. Eustatius, is tot herstel van gezondheid, een jaar verlof naar Canada verleend.

Aan den brigadier bij de brigade marechaussee W. F. Poppen, is op zijn verzoek eervol ontslag uit 'slands dienst verleend.

Aan den geëmployeerde ten kantore van den Inspecteur der belastingen, J. M. Statius van Eps, is tot herstel van gezondheid, een maand verlof verleend.

Aan den marechaussee 2de klasse G. Wieringa, is tot herstel van gezondheid eene maand verlof verleend.

Aan den marechaussee 2de klasse G. Zijlstra is tot herstel van gezondheid, eene maand verlof verleend.

De heer J. F. Quast, ontvanger, tevens ambtenaar van het openbaar ministerie op Aruba is gedurende eene maand werkzaam gesteld ter administratie van financiën.

Aan den heer J. Muller, onderwijzer 3de klasse alhier, is tot verder herstel van gezondheid, twee maanden verlofsverlenging verleend.

Posterijen,

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven, enz.:

Antonio S. Brito c/o Amer. Consul, Capt. A. Christophersen, Maria Luisa de Croes, Leonard Dam y fia Isabel De Windt, Eusebio Gomes, Eleuterio Garcia G., Herbert Grace, Herbert L. Grace c/o Amer. Consul 3, F. C. Gurtz, Johan P. Haseth, Elizabeth Hemelmund bfk., Karl Kluge, M. P. Leon, Johan F. Monard, Hermenigilo A. Ramos c/o Amer. Consul, Ernesto Señorli, Rosita Weederfoort, Franz Weesbach.

Aangeteekende stukken:

Drukwerken: J. Atilder, F. C. Gurtz, S. P. Lathrop, La Scales fratelli, John Wm. Suvie, Manuel Viada, J. van Angelo.

Drukwerken zonder adres: 2 exemplaren van de Precio corriente de Oreste Piletti.

Niet voor bestelling vatbaar een drukwerk geadresseerd aan: C. Royer y Esposa.

Regenval.

Gedurende de maand November.

	m.M.
Fort Amsterdam	57.2
Plantage Knip	
„ Klein Sta. Martha	58.7
„ Siberie	73.
„ Hoffi abao.	49.
„ Cas Chikitoe	45.8
„ Gr. St. Joris	61.
„ Klein St. Joris	93.
„ Sta. Rosa	62.
„ Beekenburg	50.4
„ Noordkant	74.5

Berichten uit het Moederland.

— Het veelbesproken defensie–plan is in zooverre gewijzigd, dat de Regeering het deel, betreffende de fortificatie van Vlissingen ingetrokken heeft. (*Boletin Comercial*).

— Na de behandeling van de begrootingen van Suriname en Curaçao is de avondzitting van 23 December in de 2de Kamer voor het Kerstrecés uiteengegaan en tegen den 7 Februari weder bijeengeroepen.

— Een telegram uit den Haag gedateerd van den 17 Januari bericht, dat de onderhandelingen van Dr. C. Grisanti met de regeering van het Moederland, tot herstel van de betrekkingen tusschen Venezuela en Holland, zijn afgebroken en de Venezolaansche Zaakgelastigde zijn post heeft neergelegd en het land verlaten. Het Ministerie van Buitenlandsche Zaken is van meening dat Venezuela blijkbaar niet gunstig gestemd is voor het Protocol, dat als grondslag tot aanknooping der handelsbetrekkingen tusschen beide rijken was opgemaakt. (*La Estrella de Panamá.*)

Onderwijs.

Bij resolutie van den Minister van Koloniën is J. G. Veeris ter beschikking gesteld van den Gouverneur van Curaçao om te worden benoemd tot onderwijzer der derde klasse daar te lande.

De Heer Veeris is reeds den 6en Januari met het stoomschip Prins Willem III uit Amsterdam naar Curaçao vertrokken.

Een hulde aan Carnegie.

Wij ontvingen van enkele „vrienden van den vrede" de opdracht, door een onzer beste portretschilders het portret te doen schilderen van den heer A. Carnegie, den stichter van het Vredespaleis te 's Gravenhage, die onlangs weer een gift van tien millioen dollar schonk ter bevordering van de vredes-idee. De bedoeling van de „vrienden van een vrede" is, het portret van den heer Carnegie aan te bieden ter plaatsing in het Vredespaleis, als een gepaste en welverdiende hulde.

Ofschoon met deze opdracht vereerd, en met die hulde volkomen instemmende, hebben wij de vrijheid genomen den „vrienden van den vrede" de opmerking te maken, dat het voor den heer Carnagie aangenamer en de te brengen hulde welbeprekender zoude zijn, wanneer die uitging van het geheele Nederlandsche volk; van het land dus, dat met de stichting van het Vredespaleis door den heer Carnegie werd onderscheiden.

Onze opmerking mocht hunne volkomen instemming vinden, en ons werd overgelaten het denkbeeld te verwezenlijken.

Wij kwijten ons van die aangename opdracht met een beroep te doen op alle „vrienden van den vrede" in ons land, door hen uit te noodigen, voor dit schoone doel een bijdrage te zenden, ieder naar zijn vermogen. Het moet voor den heer Carnegie streelender zijn als wij ons tot hem wenden om voor een nader aan te wijzen schilder te poseeren, wanneer wij namens duizenden Nederlanders spreken, dan namens enkelen.

Wij twijfelen niet, of de heer Carnegie, die een bekend vereerder van de Nederlandsche schilderkunst is, zal bij groote deelname van het Nederlandsche volk wel aan het verzoek willen voldoen.

Wij noodigen daarom ieder, die iets voor het denkbeeld voelt, een bijdrage onder het motto „Hulde aan Carnagie" te zenden aan De Directie van den Larenschen Kunsthandel, Heerengracht 495 te Amsterdam. Ons wil het toeschijnen, dat duizenden kleine bijdragen voor den heer Carnegie aangenamer zal zijn dan honderden groote.

In overleg met een Commissie uit de deelnemers zal een schilder worden aangewezen, aan wien de opdracht zal worden gegeven.

Men voege bij zijn gift een opgave van naam en adres, voor een eventueel te maken Album, dat den heer Carnegie zal worden aangeboden.

K. W. I. M.

Bij de behandeling van het ontwerp tot goedkeuring van het contract met den Kon. West-Ind. maildienst in de Tweede Kamer, heeft de Min. van Waterstaat verklaard, dat, nu de verschillende leden bij hem daarop hebben aangedrongen, de behandeling van het ontwerp wordt uitgesteld. Het bestaande contract is, in overleg met den Kon. West-Ind maildienst, met zes maanden verlengd.

Uit de naburige Republieken.

Haiti.— Generaal Firmin, leider van den opstand op Haiti in 1902, daarna gezant te Londen, doch die onlangs eigenmachtig zijn post verliet en zich inscheepte naar zijn geboortegrond, is door het Gouvernement de toegang tot Haïti ontzegd. Sedert den 19den heeft hij nu zijn residentie te San Guan op Puerto-Rico gevestigd, naar men vermoedt om een nieuwe revolutie voor te bereiden. Waarschijnlijk staat hiermede in verband, dat 't Gouvernement van Haïti onlangs te Hamburg telegrafisch een stoomboot van 100.000 dollars heeft aangekocht, om als oorlogsbodem in te richten, ter vervanging van de „Liberté".

Eerst verluidde, dat de „Liberté" door een ongeluk was in de lucht gevlogen, nu schijnt uitgelekt, dat deze ramp aan boos opzet van de bemanning te wijten is, die aan het muiten sloeg wegens het niet uitbetalen van de soldij, en alle officieren van kant maakte.

Ecuador.— Het voorstel om 't grensgeschil met Peru aan het Arbitragehof in den Haag te onderwerpen, is door de Regeering van de hand gewezen. Alleen door met Peru zelf te onderhandelen wenscht men het conflict op te lossen.

Venezuela.— Guanóco, in den Staat Sucre, waar vele arbeiders uit onze kolonie in de asfalt-industrie werkzaam zijn, is geheel door brand vernield. De schade door Venezolanen en vreemdelingen geleden is zeer groot. Er zijn een doode en vele gewonden. De schade wordt op 50.000 pesos geschat.

Panama 16 Jan.— De conferenties welke de gemachtigde van Panama, dr. Carlos Mendoza, en de Columbiaansche regeering te Bogota houden betreffende de bekrachtiging van een vredesverdrag tusschen de twee landen, stellen een gunstig resultaat in uitzicht.

Buitenland.

ENGELAND.

De vreeselijke mijnramp te Bolton, waarbij ongeveer 350 menschen zijn omgekomen, overtreft de ramp die in Mei te Whitehaven is gebeurd, en zelfs de mijnrampen, in de laatste halve eeuw in Engeland voorgekomen.

De Hulton–mijn, waar de ramp geschiedde, bestaat uit twee schachten, de Pretoria– en de Arley–schacht, welke door een lange tunnel met elkaar verbonden zijn. Toen desmorgens om tien minuten over acht de verschrikkelijke ontploffing plaats had, werkten in de Arley–schacht 440 en de andere 352 man.

Uit de Pretoria–schacht sloegen de vlammen huizenhoog op en tegelijkertijd zag men hoe groote steenklompen en stukken hout in de lucht werden geslingerd. Door de geweldige kracht der ontploffing, werd de verbindings–tunnel totaal verwoest, zoodat de 352 mijnwerkers van de Pretoria–schacht haar niet als nooduitgang konden gebruiken, terwijl de vierhonderd mijnwerkers uit de andere schacht aan deze omstandigheid hoogstwaarschijnlijk het leven hebben te danken.

De schacht, waar het ongeluk ge-

beurde, was 300 meter diep. Toen de ontploffing voorbij was, steeg een dichte verstikkende rook uit de schacht. Men liet er een paar vogels in een kooi in neer, die na eenige minuten werden opgehaald en nog bleken te leven. Toen werd, niettegenstaande de ontzettende moeilijkheden, met het reddingswerk begonnen. Nadat de moedige redders enkele uren tevergeefs gewerkt hadden, werden 22 lijken gevonden. De lichamen waren geheel zwart gebrand, verscheidene vreeselijk verminkt, ander zonder eenige verwonding. Daaruit besloot men, dat zij door verstikking waren gestorven.

De reddingsbrigades werkten in vijf ploegen, maar zij konden hoegenaamd geen terrein winnen; meer dan acht uur moest men arbeiden om tweehonderd meter ver in de schacht te kunnen doordringen.

Een der redders, een oude man, is omgekomen. Twee zijner zonen waren als mijnwerkers in de brandende mijn. In zijn haast om zijn jongens te helpen redden, vergat hij het zuurstof-apparaat en ging zoo mede in de met gassen gevulde mijn, waar hij ineenzakte en dood werd gevonden.

Niettegenstaande het feit, dat de pogingen tot redding nutteloos bleken, werden zij onophoudelijk nacht en dag voortgezet. De hoofdinspecteur der mijnen rapporteerde echter, na een nauwkeurig onderzoek, dat er geen hoop meer bestond, dat er nog een levende mijnwerker in de mijn aanwezig was. Daarmede was de hoop der familie–betrekkingen den bodem ingeslagen; half waanzinnig van smart verlieten vrouwen en kinderen het tooneel van de ramp, waar zij uur aan uur nog altijd met flauwe hoop bezield, hadden post gevat.

De oorzaak van de ramp is onbekend. De mijn gold als zeer veilig, wijl alle ontplofbare stoffen werden verboden. Wellicht zal dus de juiste oorzaak wel verborgen blijven.

FRANKRIJK

Een welverdiende onderscheiding is eindelijk dan toch ten deel gevallen aan een man, die haar reeds lang had verdiend.

Prof. Eduard Branly, hoogleeraar in de natuurkunde aan het katholiek Instituut van Parijs, is lid geworden van de Académie van Wetenschappen te Parijs en correspondeerend lid der Belgische Academie.

Hij was het, het zij nog eens gezegd, die de draadlooze telegrafie uitvond, zoodat Marconi niets had te doen dan de door prof. Branly uitgevonden toestellen te exploiteeren.

Marconi zelf bracht in het eerste door hem gemarconigrafeerde telegram hulde aan Branly.

Maar lang heeft het geduurd, eer ook de wetenschap en nog langer voordat het door de liberale pers voorgelichte publiek zijn verdiensten erkende.

Toch niet omdat hij les geeft aan een *Katholiek* instituut?

PORTUGAL.

De Portugeesche regeering heeft een schets gemaakt van de nieuwe grondwet, die zij aan de Kamer wil voorleggen. Juist als alle revolutionnaire miskenners van het organische, levende karakter der samenleving, houdt zij niet de minste rekening met het historisch gewordene, maar zet zij een Staat in elkaar of 't een kinderbouwdoos gold.

Er zal, tenzij men dezer dagen nog van gedachten mocht veranderen, éene Kamer komen, welker leden voor drie jaren worden gekozen. Deze kiest den president der republiek voor vijf jaren, wanneer altbans die constitutie langer dan vijf jaar onveranderd duurt.

De minister van Financiën, Oorlog, Marine en Openbare Werken zijn onafhankelijk van de meerderheid in de Kamer, maar blijven een vooraf bepaalden termijn. Als 't hun niet verveelt ten minste.

Zóó ongeveer zal de Portugeesche republiek er uit zien.

Maar voordat er van een geregelden toestand sprake is, dienen nog heel wat moeilijkheden uit den weg geruimd. De heeren die daar thans macht hebben, ondervinden, dat het heel wat gemakkelijker was, een boom om te hakken, dan er een te planten en dat de groei zonder Gods zegen in 't geheel niet gelukt.

Steeds interressant is hetgeen de corr. der *N. R. Ct.* over den geest des volks te Lissabon vertelt.

Men leze het volgende en lette op het slot:

Er is hier bijna evenveel valsch als goed geld in omloop, en vreemdelingen raken dit het moeilijkst kwijt, omdat een ieder weet dat het hem overal in de hand gestopt wordt.

Dat gaat heel gemakkelijk. Een dame komt aan zoo'n stalletje of winkeltje, betaalt met een goed stuk van 500 reis, de man slaat het op de toonbank, vangt het op, maar wisselt het goochel-snel met een slecht stuk. En dit slechte stuk krijgt de dame terug met een: E falso, nao vale! (Is valsch, deugt niet).

Nu kan zij wel opspelen en beweren dat ze een goed stuk gaf en een slecht terug kreeg ...... 't helpt weinig. Eerstens schreeuwt de gauwdief zelf het hardst — elken Portugees is schreeuwen aangeboren — hij overlaadt de dame met een hoeveelheid scheldwoorden, die een polderjongen zouden doen blozen, verder beleedigt hij haar moeder en grootmoeder, en als dat nog niet helpt, haar overgrootmoeder, en haalt er twee „bevriende" agenten bij.

Daar het voor een dame minder aangenaam is met een sinaasappelenventer en twee agenten naar het politiebureau te wandelen, zwijgt zij dan meestal maar, (als zij aan het woord is kùnnen komen) en gaat verder met haar valsche zilverstuk, dat zij nooit meer kwijtraakt. De bedrieger, die 't valsche stuk voor een paar reis opkocht, is innig voldaan, maar gilt nog een kwartier lang, om zijn eer op te houden, over die gemeene vreemdelingen die valsche kronen maken. Zoodra agenten zulk gegil hooren, loopen zij gauw een straatje om, of gaan sigaretten koopen. *Zij wachten zich wel tusschenbeide te komen sinds de republiek uitgeroepen werd.*

We konden niet nalaten, den laatsten zin te onderstrepen; hij is *te* mooi.

Ook heel fraai is de wijze waarop de „regeering" (de ongelukkige die met al haar schijn van macht slechts slavin van het plebs mag zijn) met hooge ambtenaren, zelfs rechters, omspringen durft.

Zooals men weet, eischte het souvereine gepeupel straf voor Franco, den eenigen *man*, dien Portugal in jaren heeft gekend en die beter dan een revolutie aan tal van misstanden een einde zou hebben gemaakt, wanneer niet door den koningsmoord hij gedwongen was, heen te gaan.

Maar toen de quaestie van Franco's schuld voor de rechters kwam, beslisten dezen, dat Franco in de amnestie begrepen was, en ze spraken hem ook nog eens uitdrukkelijk vrij.

Het gevolg is, dat die rechters naar Goa worden verplaatst, dus naar Indie verbannen.

Zelfs is daarmee nog niet geheel aan den wil des volks voldaan, want het blad *O Mundo* had gewild, dat ze naar Timor waren gezonden.

De Portugeesche regeering moest natuurlijk iets doen om dien slechten indruk, in het buitenland door haar despotisch optreden gewekt, eenigszins te verbeteren. En zoo heeft dan ook het Portugeesche gezantschap te Berlijn zich gehaast een mededeeling de wereld in te zenden, waarin zij o.m. zegt:

De disciplinaire maatregel tegen de rechters van het Lissabonsche hof van appel, die deelgenomen hebben aan het proces tegen den voormaligen minister-president Joao Franco, zijn een gevolg van de houding dezer rechters, die door de voorloopige regeering nadrukkelijk wordt beschouwd als ingaande tegen den geest van den nieuwen stand van zaken, zooals die thans bestaat als uiting van den nationalen wil.

DUITSCHLAND.

Graaf van Ballestrem.

Een man is heengegaan. Op het slot Plawniowitz overleed Vrijdag graaf Ballestrem, oudvoorzitter van den Duitschen Rijksdag.

Voor twee jaren reeds had graaf Ballestrem een beroerte gekregen, maar was de gevolgen er van tamelijk wel te boven gekomen, en zijn geest was frisch gebleven, als in den tijd zijner volle mannelijke kracht. En men had nu niets gehoord van eene verergering in zijnen toestand, zoodat zijn overlijden in Duitschland nog met groote verrassing vernomen is.

Graaf Franz von Ballestrem was een der grootste en edelste mannen, die het katholieke Duitschland in de laatste eeuw heeft voortgebracht. Het is dus niet alleen zijne familie, maar heel het katholieke volk van Duitschland, dat door zijn afsterven getroffen wordt. Maar ook in de rangen zijner tegenstanders is de vroegere voorzitter van den Duitschen Reichstag zeer geacht.

In den moeilijken tijd van den Kultuurkampf heeft hij zijn parlementairen arbeid begonnen. In 1872 was hij gekozen als afgevaardigde van het 4de district Oppein (Lablinitz-Tost-Gleiwitz.) Hij sloot zich aan bij het Centrum. Voor een man van zijn stand in die dagen een *daad* van durf en kracht. Een zijner eerste parlementaire daden was positie nemen tegenover Bismarck, toen deze de wet tegen de Jezuieten en „aanverwante orden" smeedde. In de gedenkwaardige zitting zitting van 17 Mei 1872, was het graaf Ballestem die de Jezuieten als zijn eerwaarde leeraars en hooggeschatte vrienden tegen de aanvallen der tegenstanders verdedigde.

Ballestrem was zeer welsprekend, maar te bescheiden om naast mannen als Windthorst, Mallinckrodt, Reichensperger en Schorlemer Alst op te treden.

Nog eenmaal trok hij de algemeene aandacht op zich, maar niet door eene lange redevoering, enkel door eene onderbreking met één woord, toen Bismarck poogde het Centrum den pleger van een aanslag, zekeren Kulfmann aan te wrijven en Ballestrem hem een krachtig „Foei" in het aangezicht slingerde, een „foei" dat bij millioenen katholieken weerklank vond en een stormachtig tooneel in den Rijksdag uitlokte.

Met eene onderbreking van vijf jaar, heeft graaf Ballestrem zijn mandaat tot zijn aftreden in December 1906 behouden. Hij was tot voorzitter van de hooge vergadering gekozen in 1898, nadat hij sedert 1890 ondervoorzitter was geweest. Als voorzitter kweet hij zich zoo goed van zijne taak, dat zelfs zijne tegenstanders hem hiervoor hulde brachten. Wat hem vooral kenmerkte was zijne onpartijdigheid en zijn nooit ontbrekende slagvaardige humor, die hij vrij spel kon geven, zonder ooit de waardigheid van zijn ambt er door te verminderen.

Met dien verkwikkenden humor heeft hij menigmaal moeilijke toestanden overwonnen, wrijvingen verzacht en heftige tooneelen verhinderd.

Na den dood in 1890, van vrijheer von und zu Franckenstein, werd graaf Ballestrem ook voorzitter van Centrum-fractie van den Rijksdag, een voorzitterschap, dat hij in 1893 neerlegde.

Graaf Ballestrem was eerebailli van de souvereine Maltezer ridderorde en als pauselijk geheim kamerheer „di spada e cappa" lid der pauselijke familie. Hij was ook werkelijke geheimhaad met den titel van Excellentie.

Hij was den 5 September 1834 te Plawniowitz, in Opper-Silezië geboren en studeerde te Luik van 1853 tot 1855, waarna hij ruiterijofficier werd. Hij maakte in die hoedanigheid den oorlog van 1870|71 mee. Door eenen val invaliede geworden, verliet hij het leger.

In 1853 trouwde hij met gravin von Saurma Jeltsch en kreeg zes zonen en drie dochters. Een zijner zonen is onlangs bij een automobieongeluk gedood.

Het is, zegt de *Köln. Volksz.*, een lang, over 't algemeen gelukkig leven geweest.

Veel heeft hij gedaan voor de rechten der Katholieken in het openbaar leven, maar ook veel is hij geweest voor zijn gezin en voor zijn ondergeschikten, die duizenden in getal waren; want hij bezat groote mijnen en fabrieken.

Zij allen zullen hem met dankbaarheid gedenken.

Advertentien.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1910.	Carcas.		Marcb.	Philad.	Zulia.	Carcas.	Marcb
Vertrekt van New-York	Dc 31	10	Jan...11	Jan..18	Jan...25	Jan....1	Feb.....8
Komt aan te San Juan	Jan 5	11	....	23	....	6	....
Vertrekt van „	6		....	24	....	7	....
Doet Mayaguez aan	....		17	....	31	....	14
Doet Curaçao aan	8		....	26	....	Feb.....9	....
Komt aan te La Guaira	9		19	27	Feb....2	10	16
Vertrekt van „	10		20	28	3	11	17
Komt aan te Pto. Cabello	11		....	29	....	12	....
Vertrekt van „	16		....	30	....	13	....
Komt aan te Curaçao	17		21	31	4	14	18
Vertrekt van „	18		26	Feb....1	9	15	23
Doet Mayaguez aan	....		28	....	11	....	25
Doet San Juan aan	20		....	3	....	17	....
Vertrekt van „	21		....	4	....	18	....
Komt aan te New-York	26		Feb 2	9	16	23	Maart.2

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

1910.	Aurora.	Marcb.	Aurora	Zulia.	Auora.	Marcb.
Vertrekt van Curaçao	Jan.....9	Jan...21	Jan...27	Febr...4	Feb..10	Feb ..18
Komt aan te Maracaibo	10	22	28	5	11	19
Vertrekt van „	17	25	31	8	14	22
Komt aan te Curaçao	18	26	Febr...1	9	15	28

Drukker:

B. L. BOGAERS.